

ÆTT OG ANNET

Løssalg kr 15,-

Årgang 26 Utgave 67

Grenland Ættehistorielag

Mars 2005

Gjemsø klostres faste eiendommer på 1800-tallet

Innhold:

Side 2:	Styre og stell
Side 3:	Budstikka 1 – 2005
Side 4:	Interessant hefte om slekter (o.a.) i Luksefjell og Fossumområdet
Side 4:	Byhistorisk leksikon
Side 5-9:	Manntall 1761 for Gjerpen
Side 10:	Høstmøtet 2004
Side 11-13:	Gjemsø klostres faste eiendommer på 1800-tallet
Side 14-15:	Personalia fra Hydro-bøkene 1/1948
Side 15:	Microficheapparat gis bort!
Side 15:	Svar på etterlysning fra 66/2004
Side 16:	Årsmøtet

Redaktøren

Redaktøren

Thor Wølner Gundersen

Thor Wølner Gundersen

Jan Christensen

Redaktøren

Hans Cappelen

Redaksjonen

Jørn Andersen

Redaksjonen

Per Stian Bjørnø Kjendal

ISSN 0804-2586

REDAKSJONSKOMITÉ FOR ÆTT OG ANNET:

ANSVARLIG REDAKTØR:

Terje Rehn Holm-Johnsen Skogvn 20 H0603 3919 Porsgrunn Tlf. 35 56 62 65

Per Stian Bjørnø Kjendal Fredbobakken 9 3919 Porsgrunn Tlf. 35 55 66 66

Jan Christensen Kvernbekkveien 5a 3716 Skien Tlf. 35 52 47 08

Jan Køppen Petersen Telemarksgt. 18 3724 Skien Tlf. 35 53 52 70

INFORMASJON OM GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG:

Formann
Per Stian B. Kjendal
Tlf. 35 55 66 66
kjendal@online.no

Viseformann
Thor W. Gundersen
Tlf. 35 52 27 84
two-gun@frisurf.no

Arkivar
Kersti Sorter
Tlf. 35 97 21 57
sorter@bamble.online.no

Kasserer
Andreas Søli
Tlf. 35 50 01 57
asoeli@online.no

Sekretær
Terje R. Holm-Johnsen
Tlf. 35 56 62 65
porsgrunn@online.no

Styremedlem
Frank Johannessen
Tlf. 35 59 58 41
fajoha@start.no

Styremedlem
Vigdis Kverndal
Tlf. 35 54 93 17
vigdiskv@frisurf.no

Varmedlem
Liv M.S. Pettersen
Tlf. 35 53 57 52
Terjp2@online.no

Varmedlem
Kari Aabelvik Sahlin
Tlf. 35 5129 25
l-sah@online.no

Kjenner du slektsforskere i Grenlands-området som fremdeles ikke er medlem i vår forening, og som derved går glipp av muligheten for å bruke vårt meget gode arkiv? Det kan skyldes at vedkommende ikke vet hvor en skal henvende seg. Her er alle nødvendige opplysninger for den som vil bli medlem:

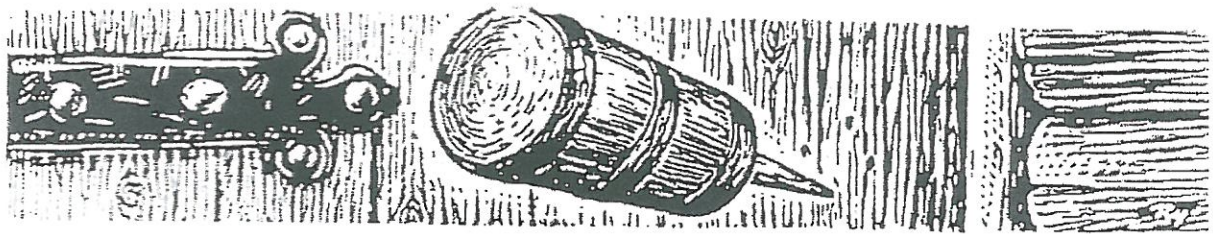
Adresse : **Grenland Ættehistorielag**, postboks 169, 3901 Porsgrunn
E-mail : **grenland@grenlandslekt.no**
Hjemmeside: **www.grenlandslekt.no**

Prisene for medlemskap er som følger:

Enkeltperson kr. **100**, ektepar kr. **120**, personer i Norden kr **150** og personer utenfor Norden kr **180**.

Kontingenten sendes til:

Grenland Ættehistorielag,
Postgirokonto 0540 08 73048
Postboks 160
3901 Porsgrunn

BUDSTIKKA NR 1 – 2005

Bibliotekmøter våren 2005:

8. mars	Andreas Søli – Thor Gundersen – Per Stian Bjørnø Kjendal
5. april	Terje Holm-Johnsen – Frank Johannesen – Vigdis Kverndal
19. april	Kersti Sorter – Liv Pettersen – Kari Aabelvik Sahlin
3. mai	Andreas Søli – Thor Gundersen – Per Stian Bjørnø Kjendal
24. mai	Terje Holm-Johnsen – Frank Johannesen – Vigdis Kverndal

Møtene begynner kl 17 og avsluttes når biblioteket stenger kl. 19.

Det tidligere annonserte utvidete møtet 19. april går ut. Det blir altså bare vanlig medlemsmøte den dagen.

Årsmøtet:

Avholdes 17. mars 2005 i Eidanger Menighetshus. Se siste side.

Deadline for Ætt og Annet:

Hvis du har artikler til Ætt og Annet, vær obs på følgende datoer for deadline:

Vinter: 15. februar

Vår: 15. mai

Høst: 15. september

Nye medlemmer:

Svein Gjermund Dokken, Andebu – Arne Johannes Erikstad, Skien – Juul Felin, Skien – Olav Flogstad, Porsgrunn – Oddbjørn Haugerud, Porsgrunn – Annelise Holm, Skien – Ivar Kokkersvold, Skien – Trond Kaasin, Jessheim – Per Einar Landro, Ågotnes – Olav Vidar Landsverk, Stathelle – Berit & Sven Erik Langseid, Skien – Erik Røys, Skien – Finn Tore Stensrud, Skien – Solveig & Jens Kr. Westgård, Stathelle – Bodil Øverås. Drangedal. Velkommen til oss.

Blader og bøker til salgs:

Redaksjonen har fortsatt alle de tidligere nummerne av Ætt og Annet til salgs. Prisen er kr 15,- per stk. Ved kjøp av mange gis det rabatt. Jubileumsboka vår fra 2003 selges også. Pris for boka er 200,- (for medlemmer 150 for et eksemplar, 200 for øvrige). Ta kontakt med redaksjonen.

Nytt til arkivet:

Norwegian Emigrates to the United States, vol 4 1849 - Røtter og grener av Kaltenborn - Eidanger og Porsgrunn presteattester - porteføljekart Bratsberg Amt – Hjartal, Gransherad, Rjukan og Tinn kirkebøker på microfiche (og dermed har vi komplett hele Telemark fylke).

Levering av utlånt materiale på medlemsmøtene:

Det er blitt et problem at endel medlemmer ikke leverer materiale de har lånt på et medlemsmøte til neste medlemsmøte. Lånetiden er begrenset til den tiden det er mellom to medlemsmøter. Dersom du får problemer med å levere på et medlemsmøte, så ta kontakt med en fra styret, eller send materialet med en annen. I verste fall kan det bli snakk om at vi må ringe deg for å få tilbake det du har lånt.

PS! Biblioteket kan ikke ta imot lånt materiale på vegne av oss.

En bønn fra redaksjonen; stoff til Ætt og Annet ønskes:

Dersom du sitter med skriveferdigheter, skrivekløe og en idé til en god artikkel vil vi gjerne at du skriver den ned og sender den til oss. Dessverre er det en klar nedgang på artikler fra medlemmer til Ætt og Annet og et resultat av dette kan bli at vi må gå ned til 2 nummer pr år. Så grip pennen fatt og skriv!

Adresseforandring:

Selv om du flytter vil du vel fortsatt som medlem ønske å motta Ætt og Annet?

Meld derfor adresseforandring til oss!

Interessant hefte om slekter (o.a.) i Luksefjell og Fossumområdet

Av Thor Wølner Gundersen

Vårt medlem Hans Aas har, som mange vil vite; gitt ut flere hefter med stoff fra Luksefjell – i serien ”Fortellinger fra Luksefjell og nabobygene”. Det nyeste heftet har mye interessant stoff for oss slektsforskere. Her finnes bl.a. en større presentasjon om bosetningen på Fossum- og Bø-gårdene omkring 1730. Beskrivelsen bygger på nedtegnelser fra besiktigelser, sammenholdt med opplysninger i kirkebøker og skifter. Vi kan på denne måten rekonstruere hvem som bodde på Verket på denne tiden, og hvor de bodde.

Nyrydningen i Øvre Luksefjell på 1700-tallet er viet stor plass. Her finnes mange dokumenter fra rettssakene om eiendomsretten, om allmenning eller privat eiendom. Her rulles opp striden om Solum, om Godal, om Bustul og Juxestulen. Personopplysningene kan så sammenholdes med et utdrag av kirkeboka for Sauherad 1734-49 (det som gjelder Øvre Luksefjell), med skifter fra Øvre Luksefjell og med ekstraskatten for området 1762.

Har man slekter fra Luksefjell, bør man kunne finne opplysninger her. En del mer fortellende stoff er også tatt med. Heftet anbefales på det varmeste.

Skifter fra Øvre Luksefjell

Skifte 7. mai 1781 på Pladsen Fælkend

under gården Bestul i Luksefjell til Soufde prestegjeld boligende etter 4. juni forrige år avdøde Kari Knudsdatter

Arvinger:

Enkemanden Ellef Olsen og hennes i forrige ekteskap med for lenest avdøde mand Gunnulf Thoresen avlede barn: Thore Gunnulfsen, myndig, Ole Gunnulfsen, 20 år, Gjerand Gunnulfsdatter gift med Joen Olsen Bestul.

Løssore: Plov, harv, 2 lår, 2 sigder, 1 fugle-gevær, smideredskap med belg osv, en malmslede. – Øltende, spinnerokk, bord med krakk, maltskab osv.

Avdødes gangklær: 1 blå stakk, 1 sort do, 1 trye, 1 rød trosje, 1 overdel, 1 halsklæde, 2 belter, 1 field.

Husdyr: 1 ko kaldet Timrei, bjelde og klave, 1 ko – Frinrot, 1 ko – Gulros, 1 rødsidet qvie – Springros, 1 qvie – Frølin, 11 sauer, 4 lam.

For pladsen forbedring (husenes og jordveiens) blir ikke anført noe da jorddrottens tillatelse og legitimasjon ikke kan fremlegges.

Alt blir da boets løssore: 46drd 20p.

Skifte på Dahle Luksefjell 8. juni 1786 etter Tron Olsen

Arvinger: Enken Marie Olsdatter og dres barn. Kari Trondsatter, 17 år, Anne, 14 år, Mari, 8 år, Gunild, 8 år, Bergit 3 år.

Formyndere: Knud Dale, moderbroderen Peder Olson Moen i Sauherad, morbroderen Halvor Olsen Skougen under Tveten (3) i Hitterdal.

Husdyr: 1 hvid broket hest, 2 rødsidet koe, – Mollik og Glænderos, 2 rødsidede qvier, – Julebot og Dahlsbot, 1 voksen sau, 1 gied, 2 unge gieder.

Løssore: 1 bøsse med lås, haglegevær, lsmidsted.

1 stue med skorsten og kårhus, stolpeboe, 2 låver med lade, 1 eldhus, 1 stall med trev, 1 (os, 1 sommerfjøs, 1 badstue.

Hevdet dødsboenken var boet tilhørende til lige med rydningsrett.

Etter skifteplakatens forkynningse om skiftet protesterer også her Lovenskiold mot rydningsrett og påstand om eiendomsrett til husene.

Enken hadde intet bevis for sin gård påstand uten hva heftsbrevet etter hennes salige manns fader Ole Tronsen som også har boet på bemeldte Dahle måtte findes at beskrive.

Nevnte skifte er av 17. oktober 1764 – 5. mai 1765.

Innsigelse fra Lovenskiold ved skifte Dahle 8. juni, og på Fekjan, skifte den samme dato.

Lovenskiold: ”Til min store fornærmelse ”di min eiendomsrett skal det være hevdet at mine pladse beboere under navn at rydningsrett ”di skiftet etter deres afdøde ganske ubegrundet og uhjemlet har ladet mine eiendomme taxere og tage boet til indtægt. Dette indseer at jeg ikke ligegyldig kan anse og til dette at forekomme er det jeg herved hva jeg ventet at enken ikke vover af meg havende plads med derpå stående hus og tilberedning ere mine som forhen min faders private eiendomme, derfor jeg og protesterer så vel mod taxation af samme eller såkaldt rydningsrett som ikke eksisterer, forbeholdende min ankerett.

Fossum Verk 4. oktober 1786

H. Lovenskiold.

Skifte 8. juni på pladsen Fekjan under gården Bestul i Luksefjell etter Kari Isaksdatter.

66

Arvinger: Ellef Olsson og deres barn: Ole Ellefsen, 4 år, Kari Ellefsdatter 1½ år.

Løssore: Plog m.v., en malt ølbolle med årstallet 1783.

Husdyr: 1 rød koe kaldet – Springrose med hjelle og klave, 1 brunsidet ko – Tromseros, 1 qvie – Fribor, 1 mindre qvie – Crunsel, 1 stud kaldet Roland, 8 voksne sauer, 3 geiter, 1 risbet gedebukkk.

Enkemannen opplyste at han bebodde pladsen uten feste eller bøssebrev. Har kjennelig forbedret pladsen, oppbrudt ny jord, herdet osv., flyttet, forarbeidet og reparert 4 hus osv., – skjønnedes til verd 36 rdr.

Herman Lovenskiold protesterer mot vurderingen av forbedringer og rydningsrett – hans og hans fars private eiendom. –

Skiftsbrevet av 26. oktober 1781 etter Ellef Olsens første kone Karen Knudsdatter gir heller ingen adgang og rett enten til rydningsrett eller til husene. Og skiftet fra 1781 deles arven etter Karen Knudsdatter på Fekjan under Bestul mellom hennes gjenværende mand Ellef Olsen på den ene side og hennes i forrige ekteskap for lenest avdøde mand Gunnulf (?) Thoresen.

Tore Gunnulfsen, myndig, Ole Gunnulfsen, 20 år, Gjerand Gunnulfsdatter gm. Jon Olsen Bestul.

Skifte på Dale juli 1787 etter den i året 1782 avdøde Kari Olsdatter. (I hvilken forretning fortaegelse skifteforvalteren hidintet havde være hindret formodet dødsfaldets fortælle).

Arvinger: Igenlevende enkemand Knud Olsen og deres barn. Ole Knutsen, 19 år, Kirsti, 21 år, gift med Halvor Olsen Godal, Bergit, 8 år.

Løssore: 1 barkekar, kubbestol, 1 thekedel, m.m., plov, harv, malmslede md jernkonninger, smideredskap med belg, 1 kvern med tilbehør, 1 jernhakke.

Bøker: 1 bibel, Johan Arendt sande Christendom, Kort begreb om Christendommens lære, Pillegrims fremgang, 1 salmebog, Præstepine, Fandens fire dorte.

Husdyr: 1 rød blakked hest 11 år, 1 rød hest 14 år, 1 rød ko – Marikoll, 1 rød ko – Rosekold, 1 rød ko – Thorekold, 1 rød ko – Nybrot, 1 qvie –

Fagerkold, 1 tyr kaldet Goddrenge, 8 voksne sauer, 4 kalver

Festebrev til enkemann av 3. februar 1764 – besidder samme elene som leiending uten å være tilstått noen rett til rydningsarbeid eller husreparasjoner. – Litt gjeld til tjenestefolk og lignende tilhørd enkemannen seg for egen regning at avklare.

Skifte på Bestul 12. juli 1787 etter Ole Johnsen Bestul.

Arvinger: Enken Anne Sigurdsdatter og barna: John Olsen, myndig, boende på arvetomt gården, Sigurd Olsen, myndig, boende på Solum, Torkild, myndig, Halvor, myndig, Ole 21 år, Ellef, 18 år, Torbjør Olsdatter gift med Halvor Hanson lille Tveten, Tore Olsdatter, 25 år, ugift, Svanoug, 23 år.

Alle ved forretningen nærværende.

En del løssore: 1 søvstøb fylgt oven, 2 ploger, 1 harv, 1 thekjel, 1 købberkjel. Det halve ien kverne med behør, belg, slegge, hammer osv., 1 malet ølbolle årstallet 1761, 1 malet brøstfeldig ølbolle 1725, 1 par sorte hoser, 1 par hoser med bånd, 3 bøker deniblandt 1 bibel, en enkelt kakkkelov i stuen.

Husdyr: 1 rød hest 18 år gammel, 1 blårøpelt ko kaldet Rejkret, 1 ko – Fagerkold, 1 geit, 1 sau, dessuten: 1 ko og 5 små sauer forbeholdt enken seg uvurderet.

Tilhørte Lovenskiold. Festebrev til avdøde 3 desember 1763.

Saugtommer var i fremdrift for Verkets eier, skulle komme til avdrag på gjelden til verkseieren.

Enken skal ha fritt husvær hos sønnen på Bestul desuten sommer og vinterføde 1 ko og 5 sauer, årlig 4 rdr bygg, ½ tønne malt og i penge 1 rdr samt etter hendes død anstendig begravelse.

Begravelsesomkostninger til den avdøde 16 rdr 26 p.

Byhistorisk leksikon

Av Thor Wølner Gundersen

Som en del av våre medlemmer trolig har fått med seg, er Historisk Forum i Skien i gang med å skrive et leksikon for Skien kommune. Mange personer er engasjert i det som blir en kjempedugnad for å samle distriktets historie, kultur, næringsliv osv. mellom to permer.

Grenland Ættehistorielag er et av medlemslagene i Historisk Forum, og lagets medlemmer inviteres med i arbeidet. Vårt spesialfelt er jo personalhistorie, og jeg håper at mange av Ættehistorielagets medlemmer sitter inne med kunnskap om kjente personer i Skien, Gjerpen og Solums historie – embetsmenn, personer innen kultur og næringsliv – i noen tilfeller peker jo hele slekter seg ut.

Innspill/forslag på personer sendes til Thor Wølner Gundersen, og bidrag til leksikonet (5 til 10 linjer pr. person, med 12 pt. skrift i én spalte på A4-ark) kan sendes på mail til thor.gundersen@skien.kommune.no eller two-gun@frisurf.no

Manntall 1761 Gjerpen

Av Jan Christensen

Kilden til dette manntallet er Bratsberg amtsarkiv, pakke 200. Først får vi gårdens navn, så skylden og tilslutt oppsitterens navn.

Aas Søndre

10 huder
Hans Larsen
Rasmus Hansen

Aas kvern

1 hud
Ole Christensen

Meen

10 huder
Hans Buer
Peder Olsen
Hans' enke

Berberg

10 tønner
Mons Tevesen
Jan Nielsen

Borge østre

9 huder
Christen Brynhildsen
Gunder Danielsen

Borge vestre

4 huder
Even Jacobsen

Engrav m/Skifjell

5 huder
Anders Stephansen
Tord Jensen

Bøle

6 huder
Ole Mathiesen
Engbreth Mathiesen

Houen

4 huder
Mr. Nicolaj Kall

Menstad m/Torbjørnrød

3 huder
Deichmann

Ballestad søndre

8 tønner
Deichmann

Sneltvet søndre

8 huder
Christen, Lars, Isak Halvorsen
Hans Helgesen

Sneltvet nordre

4 huder
Halvor Gundersen

Ballestad nordre

10 huder
Anders Danielsen
Hans Larsen
Jens Ovesen
Peder Engebretsen
Anders Jacobsen
Børge Johannesen

Løberg søndre

3 huder
Isak Jonsen
Anund ?

Midtløberg

6 huder
Engbret Mathiesen
Ole Sørensen
Niels Sørensen

Løberg M

4 huder
Thomas Paulsen
Claus Henrich Weyer

Øvrum m/Jarseng

6 huder
Peder Engebretsen
Christen Gundersen
Knut Gundersen

Lie

4 tønner, 2 huder
Gunder Hansen
Lars Hansen

Langerød m/Jarseng

4.1/6 hud
Niels Andersen
Anders Mathiesen

Nærum m/Trolsås

2.17/24 hud og ½ bismerpund smør
Jacob Johansen
Christen ?

Sanni m/Myhren

4 huder
Lars Isaksen
Mads Nielsen

Søli nordre

6 huder
Gunder Olsen
Hans Christensen
Harald Rasmussen

Fløtterød

3 huder
Anders Mathiesen
Ole Nielsen

Søli øvre

6 huder
Isak Solvesen
Hans Hansen
Amund Tollefsen

Ris søndre

6 huder
Søren Wernersen
Christopher Bentsen

Ris nordre

4 huder
Haagen Larsen
Deichmann

Høyset m/Svinholt

?? huder
Christian Hansen
Tollef ?
Hans Olsen

Austad m/ Fossjord

6 huder
Ole Olsen
Ole Solvesen
Christen Brynhildsen
Gunder Buer

Borgestad

8 huder
Cancellieråd Løvenskiold

Brekke Søndre

4 huder
Simen Schweder

Falkum Søndre

4 huder
Abraham Nielsen

Falkum Nordre

6 huder
Søren Christensen
Hans Christensen

Fossum Søndre

6 huder
Cancellieråd Løvenskiold

Fossum Søndre kvern

1 hud

Jan Jensen

Fossum Søndre Sag

1 hud
Cancellieråd Løvenskiold

Gulset

10 huder
Gunder Larsen
Solve Aslachsen

Midt-Fossum

6 huder
Cancellieråd Løvenskiold

Fossum Nordre

9 huder
Tewes Monsen
Christen Rasmussen

Bøe Søndre

6 huder
Knut Østensen
Niels Jonsen

Midtbøe

6 huder
Peder Aslaksen
Peder Tollefsen

Bøe Nordre

12 huder
Gunder Pedersen
Hans Larsen
Jan Johannesen
Solve Christensen

Kise

6 huder
Enken Ellen
Halvor Aslaksen

Aas Nordre

5.1/4 huder
Lars Gundersen
Tolf Henriksen

Moe

6 huder
Anders Nielsen
Hans Aslaksen

Hoppestad

7 tønder
Niels' enke
Isak Aslaksen
Christen Willemsen

Hoppestad Nordre

9 huder
Ole Christiansen
Claus Zachariassen

Foss Nordre

6 huder
Procurator Jens Schweder

Foss anden

6 huder
Forvalter Karhoff
Wilhelm Schwach

Tufte

8 huder
Halvor Justesen
Peder Tolsen

Venstøp Søndre

6 huder
Kaptein Fleischer
Hans Arnesen

Venstøp Nordre

5 tønder og 5 huder
Lars Christensen
Engbret Nielsen
Christopher Rasmussen
Abraham Zachariassen

Mid Venstøp

5 huder
Christen Morland

Grini Søndre

9 huder
Jan Sørensen
Aslach Hansen
Solve Bratsberg

Jønnevald

4 huder
Gisle Halvorsen
Gulbrand Gislesen

Grini Nordre

8 huder
Sveinung Nielsen
Niels Axelsen
Gunder Nielsen

Holm

10 huder
Gunder Tølfen
Christen ??
Christian Høst

Semb Øvre

4 huder
Anders Andersen

Semb N

4 tønder
Kaptein Rye

Midsemb

4 huder
Jacob Schweder

Semb Nedre

4 huder
Lars Andersen

Limi Søndre m/Skogsås

6 huder
Hr. Justiceråd Bentsen

Rising Søndre

7 huder
Lars Olsen

Frogner N

4 huder
Mourids Schweder

Aarhus

6 huder
Elias Winter
Knud Andersen
Jan Apfsen
Jens Christensen
Alf Tollefsen

Mæla Nordre

12 huder
Anders Gietsen
Børge Halvorsen
Blæhrs enke
Hans Arnesen
Rektor Winter
Peter Gasmann

Lund

6 huder
Christen Pedersen
Gregorius Simonsen

Søndre Mæla

6 huder
Halvor Christensen
Peder Juell
Simonssønner

Rising Nordre

4 huder
Abraham Jacobsen

Aaltvet

3 huder
Jacob Evensen
Halvor Isaksen

Bekkevold

4 huder
Niels Halvorsen
Halvor Nielsen

Klep

2 huder
Niels Gundersen

Hyni Søndre

5 huder
Engelbret Gundersen
Torbjørn Nielsen

Oterholt

3 huder
Tollef,
Halvor Engelsen

Dyrkold

3 huder
Engebrets enke

Erlands Venstøp

3 huder
Søren Falchum

Hynie Nordre

5 huder
Giert Condруп

Frogner Søndre

4 tønder
Friderich Wesseltøft

Venstøp anden

1.1/2 hud
Søren Falkum

Espedalen

2 huder
Engelbret Gulliksen

Bakke

2.2/3 hud
Niels Jacobsen

Rosvald

3 huder
Solve Engebretsen

Furevold

3 huder
Christen Rasmussen

Halvor Rasmussen

Limie Nordre

2 huder
Lars Nielsen

Foss Lille

3 huder
Jacob Larsen

Nøklegård

3.1/18 hud
Tiøstel Christensen

Åkre m/Kjølnes

3 huder
Deichmann
Kancellieråd Schnell

Stulen

2 huder
Peder

Doksrød

3 huder
Just Henriksen
Willem Henriksen

Strømdal

4 huder
Hans Clausen

Kjær

5 huder
Lars Andersen

Grunderød

3 huder
Kittil Tollefsen

Bø Østre

3 huder
Webjørn,
Guttorm Knudsen

Eikåsen

2 huder
Christen Olsen

Bosserød

1 hud
Gunder Larsen

Røsaaker

1 hud
Hans' enke

Bø Vestre

1.1/2 hud
Ole Onuldsen ?

Skilbred

2 huder
Torjei Olsen
Ole Olsen
Gunder Olsen

Fjelldalen

1 hud
Bjørn Halvorsen

Kleven m/Lyngåsen

2.1/10 hud
Jørgen Hansen
Søren Jørgensen
Halvor Halvorsen

Ramsåsen

2.1/3 hud
Jens

Skogsrød

1 hud
Gregers Jensen

Eriksrød

1.1/4 hud
Halvor Sondresen

Gløsmyr

1 hud
Frands

Skavan (Schaven)

2 huder
Gregorius Larsen

Sanni Øde m/Kjerringsåsen

3 huder
Kancellieråd Løvenskiold

Glenna

3 huder
Niels Larsen

Kråketo m/Gundersås

1.1/2 hud
Knut Olsen
Ole Hansen
Niels Andersen

Gravli

1 hud
Michel Zachariassen

Høymyr

1 hud
Jens Nielsen

Baugerød

2 huder
Neri Torggrimsen

Amot

1 hud
Ole Hansen

Hjellen

2 huder
Hr Justitsråd Bentsen

Bugslåtten

1.1/2 hud
Christen Morland

Sørbø m/Søndre Stensåsen

2 huder
Jon

Mustvet

1.1/4 hud
Niels

Sokka Søndre

1 hud
Jens Torsen

Buer

2 huder
Hans Jacobsen
Peder Engebretsen

Fjeldal lille

½ hud
Knud Pedersen

Åsterød

2 huder
Christopher

Stulen m/Lie

1 hud
Ole Kittilsen

Gjerpen Lille

6 huder

Lagmann Lyche

Luksefjell

1 hud
Prosten Monrad

**Bratsberg m/ No og Sø
Follestad, Follaug, Kollkinn og
Eikornrød**

19 huder
Forvalter Müller

Lyngåsen Vestre

½ hud
Halvor Halvorsen

Holt Øde

1.1/4 hud
Christen Fossum

Skyer

¾ hud
Ole Johansen

Gunbjørnsdalen

½ hud
Niels Andersen
Weyer

Sokka m/Skifjell

½ hud
Tord Halvorsen

Hyttekværn

2 huder
Kancelliråd Løvenskiold

Foss kværn

1 hud
Johan Lorensen

Steg kværn

1 hud
Kancelliråd Løvenskiold

Haugerød Østre

1 hud
Niels Olsen

Dybedahl

½ hud
Ole Frantsen

Høstmøtet 2004

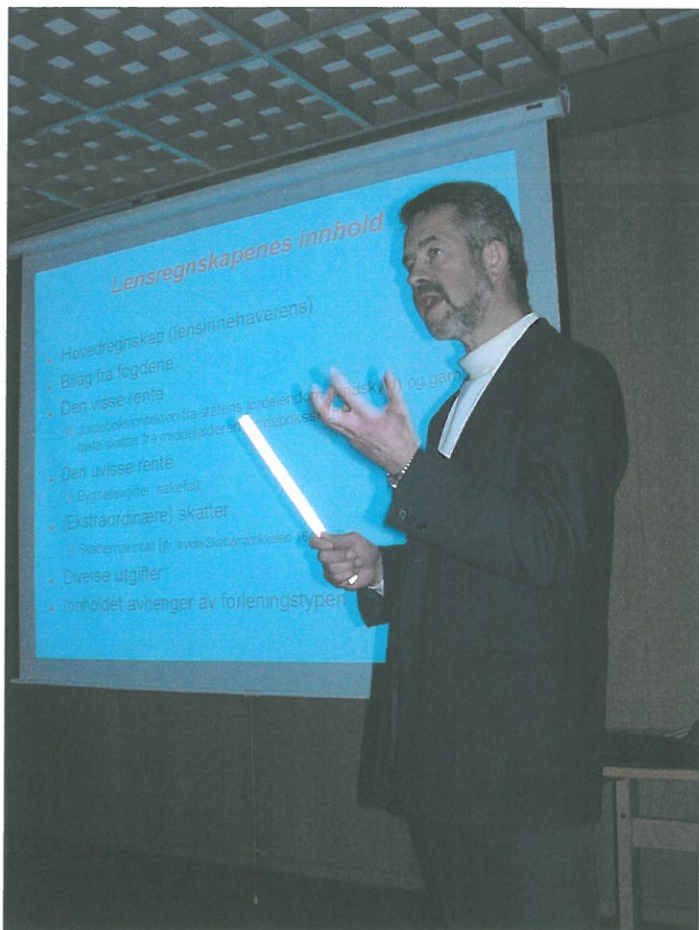
Av Redaktøren

Høstmøtet 2004 ble avholdt i november i GS-bankens lokaler i Skien. 50 medlemmer hadde møtt opp for å høre statsarkivar Nils Johan Stoa fra Statsarkivet i Kongsberg. Telemarkingen har også tidligere holdt foredrag for oss, og hans kunnskaper har vi benyttet oss meget godt av.

Nils Johan Stoa (t.v.) sammen med vår formann, Per Stian Bjørnø Kjendal.

Tema for fordraget til Stoa var lens- og amtregnskaper, en relativt ukjent kilde for mange slektsforskere. Stoa viste eksempler på kilder, fortalte om oppsettet av kildene og tilgjengeligheten. Han fokuserte også litt på hvorfor de var lite kjent og lite brukt, nemlig det faktum at de var vanskelig å tolke, grunnet tett skrift.

Stoa i aksjon.

Nils Johan Stoa er en størrelse innenfor arkivverket i Norge og vi er meget heldige som har fått ham til oss for å fortelle om kildene i hans arkiv. Det er nok ikke siste gang vi får se ham i en sammenheng hos oss.

Grenland Ættehistorielags Hederspris 2004

Denne prisen ble også delt ut på høstmøtet, etter statsarkivar Stoa's foredrag. Vi husker fra i fjor at Reidar Ballestad var den verdige vinneren for 2003.

Medlem i hederspriskomiteen, Thor Wølner Gundersen, leste på vegne av komiteen opp begrunnelsen for årets valg:

Årets hedersprisvinnere (det er nemlig 2 – vi klarte ikke å skille dem) har bak seg til sammen langt over 50 års innsats for Grenland Ættehistorielag, hvorav ca. 50 år i styret. De var sterkt medvirkende til at laget i det hele tatt kom i stand, siden de var med i interminstyret som la til rette for opprettelsen av laget. De var med i det første styret fra 1973, og de stod på helt til 1990-åra, i forskjellige styreverv.

Deres mange bidrag i medlemsbladet vårt dokumenterer deres store kunnskap om slekt og lokalhistorie – hvis vi manglet stoff, kunne vi alltid regne med dem (ofte var det dem som spurte om vi hadde stoff nok).

Mange styremøter har vi hatt hjemme hos dem, og vi som har vært med på dem husker spesielt godt julemøtene. Dette var før vi begynte å la styremøtene gå på omgang – de ble holdt hos formannen. Men til jul ble vi alltid bedt til styremøte "med nogo attåt" på Bassebo.

Alle har selvfølgelig for lenge siden forstått hvem jeg snakker om – årets hedersprisvinnere er GUNNLAUG OG TORBJØRN AASETRE.

Til stående ovasjoner ble ekteparet Aasetre, av formann Per Stian Bjørnø Kjendal, overrasket et flott porselensfat, diplom, blomster og porselenskrus som tegn på at de er årets hedersprisvinnere.

Grenland Ættehistorielags hedersprisvinnere 2004.

Gjemsø klostets faste eiendommer på 1800-tallet

Av Hans Cappelen

Ættehistorie og gårdshistorie

Skal vi ta med litt mer gårdshistorie også her i Ætt og annet ? Det virker ikke som dere i redaksjonen er redde for slikt stoff, og iallfall har dere nå bedt om mer stoff til bladet fra medlemmene. Jeg kommer derfor her med noe fra de dokumentene som jeg har liggende om Gjemsø kloster på 1800-tallet. Hovedgården på eiendommen lå i Solum, fra 1854 innlemmet i Skien, men den viktigste delen av næringsvirksomheten besto av mange eiendommer rundt i Grenland og i Øvre Telemark.

Først kan vi for oversiktens skyld se så vidt på eierforholdene gjennom 1800-tallet:

1800-1823 F. G. og F. Adeler. Didrich von Cappelen

1823-1828 Didrich von Cappelen (død 1828)

1828-1846 Sønnen: Hans Cappelen (død 1846)

1846-1860 Firmaet Hans Cappelens Enke: Benedicte Cappelen (død 1881)

1860-1873 Firmaet Hans Cappelens Enke: Benedicte og sønnen Didrik Cappelen (død 1914)

1873-1897 Firmaet Hans Cappelens Enke: Brødrene Didrik og Hans Cappelen (død 1924)

I to omganger kjøpte Didrich von Cappelen (død 1828) alle disse eiendommene fra Adelerne; han kjøpte den 8. august 1800 godsets jord- og skogeiendommer i Øvre Telemark, sammen med diverse sagbruk, tomter m.v. i Solum og Skien. Hovedgården Gjemsø kloster med gårdene Bratsberg, Follaug m. fl., fikk Didrich kjøpt senere og de ble tilskjøtet ham den 5. mars 1823.

Min egen ættelinje til disse personene, er at Didrik Cappelen (død 1914) var min farfars far. Det var han og broren Hans som i 1897 avsluttet hele virksomheten med en frivillig akkord. Brødrene hadde da bak seg store, mislykkede investeringer i fabrikker og industrivirksomhet. De hadde gradvis solgt alle jord- og skogeiendommene, mens hovedgården Gjemsø kloster var brent ned allerede i 1885. Et selskap, Gjemsø Kloster AS, overtok en del av eiendommene i Skien og Solum, men de ble snart avhendet til forskjellige eiere.

Didrik Cappelen

Hans Cappelen

Gjemsø klostets hovedvirksomhet

Hva var det egentlig Adelerne og Cappelen baserte eiendommene og næringsdriften på ? Hovedvirksomheten var og ble *trelasthandelen*, som besto av skogsdriften, tømmer med fløting, sagbruk og salg med eksport. Virksomheten var under

skiftende, økonomiske konjunkturer, og den var avhengig av de økonomiske og politiske forholdene i inn- og utland. Gjennom hele 1800-tallet gikk konjunkturerne mye opp og ned. I ettertid er det lett å se at Cappelenbrødrene ville ha tjent på å holde seg til denne kjernevirksomheten, i stedet for å begi seg ut i industriprosjekter.

Skogeiendommene bandt kapital uten å gi regelmessige inntekter til enhver tid. For Adelerne kunne den usikre kapitalavkastningen delvis bli oppveid av det spesielle privilegiet de hadde fått av kongen til kjøp av tømmer fra bøndene i Øvre Telemark. Privilegiet kunne Adeler benytte når markedet var godt til å kjøpe rimelig tømmer, og den kunne hvile når markedet var dårlig. Adeleres særrett til å kjøpe tømmer uten konkurranse fra andre kjøpere, falt imidlertid bort etter at Cappelen overtok. Jeg har et gammelt regnskapsnotat for årene 1831-1845 som viser at den daværende Hans Cappelen kjøpte mye tømmer og langved av bøndene, til dels større kvanta enn hva han hentet ut av sine egne skoger. Hans Cappelen måtte da kjøpe tømmeret i konkurranse med andre tømmerkjøpere, og bøndene fikk bedre priser.

Gjemsø klostets jord og skogeiendommer ble drevet av bøndene som bodde som brukere og festere på gårdene. Bøndene var derfor et kjernepunkt i hele virksomheten, de drev eiendommene, de hogde og leverte tømmeret og de handlet dessuten varer med firmaets eiere. Firmaet drev handel med en del forskjellige varer fra inn- og utland. Handelen var både med bøndene på firmaets eiendommer og med andre bønder. I et bevart avsnitt fra firma-regnskapets såkalte "bondebok", ser vi listet opp økonomiske mellomværender med ca. 210 navn på bøndene i 1850, ca. 340 navn i 1861, ca. 520 navn i 1880 og ca. 360 navn i 1891.

Fast eiendom i Solum, Gjerpen og Skien

Hovedgården Gjemsø kloster besto av det gamle, store våningshuset med fløybygninger, store uthus til jordbruket, portbygninger og andre hus, hageanlegg, tomter og boder. Denne bebyggelsen er kjent fra mange bilder. Et livaktig inntrykk av hvordan hovedbygningens fasade så ut, kan vi i dag få av gården Austad, som ligger lett synlig i åsen ved Drammen, når vi kommer kjørende over broen fra Oslo. Fasaden på Austad ligner på Gjemsø og ble bygd ca 1810 av Didrichs bror, Peder von Cappelen, som hadde sin bygård i Drammen og var fra Skien. Austad tjente trolig som modell da hovedbygningen på Gjemsø ble ombygd, bl.a. med søyler på fasaden som vendte inn mot Skien. Ombyggingen ble foretatt ca 1830 da Hans Cappelen med familie flyttet inn. Portbygningene fra Gjemsø er den dag i dag inngangsport til Brekkeparken i Skien. Resten av klosterbygningene er for lengst borte.

Ved skienselva nedenfor Gjemsø klostets hovedbygning, ble det i siste halvdel av 1800-årene, bygd opplagsplasser og utskipningsbrygger. Dessuten hadde hovedgården rundt 2.000 mål jordbruk og 4.000 mål skog på landsiden i Solum.

På Klosterøya utenfor hovedgårdens areal, lå det både hus som andre eide og som godset eide. Tre hus inngikk i kjøpet i 1823, bl.a. skolehuset. Kjøpet i år 1800 omfattet dessuten den såkalte "forvalterboligen" på Klosterhaugene og et hus på sørsiden av Klosterbroen. Jeg er usikker på om noen av disse husene er det samme som "Seilmakerhuset" som hadde nr. 3 på Klosterlangen. Den såkalte "Lagaardgården" (hus nr 12 på Klosterøya) kjøpte firmaet i 1866 på tvangsauksjon etter skipperen F. W. Lagaard for 1.120 spesiedaler. Lagaardgården står der fortsatt i dag.

Det var til dette huset Didrik med familie flyttet høsten 1885. Da hadde våningshuset på hovedgården brent ned. Senere flyttet de til gården "Sandvigen", Hovind i Tinn. " På sine eldre dager bodde Didrik Cappelen på Løberg i Gjerpen.

Fra 1850-årene er det i firmaets regnskapsbalanse oppført et hus eller en gård på "Tolleskoven". Dette er antagelig det huset som senere er blitt kalt "Lilleklosteret" og som eksisterer fortsatt. Huset ble påbygd og utvidet en del etter at Didrik Cappelen med familie flyttet dit i 1860. Didrik og familie flyttet inn i klosterets hovedbygning i 1881 etter at moren Benedicte var død. Da flyttet den yngre broren Hans Cappelen med familie til Lilleklosteret. Hans bodde der til sin død i 1924.

Gårdene *Strømdal* og *Holtan* var med i kjøpet i 1823. De andre gårdene i Solum som ble kjøpt i 1823, var *Vindalen* gård med skog (gnr 19 bnr 1), samt eiendommen *Kjerringteigen* med skog og fiskeri (gnr 20 bnr 7). Fra *Kjerringteigen* ble senere utskilt eiendommene *Hegna* (20/8), *Kjørbekk* (20/9) og *Slåttehagen* (20/10 og 11) som fulgte godset. Videre har kjøpekontrakten fra 1823 med rettigheter i gårdene *Gjærum*, *Frønes*, *Omdal* og *Findal* store.

I kjøpekontrakten står også *Solum kirke* med leieinntekter og avgifter fra gårdene "Findal lille, Siøtvedt søndre, Otterholdt i Gjerpen, Kaalstad og Heisholdt i Holden, Dyrud i Bøe og Aarnæs i Saufde". Enken Benedicte Cappelen forærte i 1854 kirken til sognet.

Til Gjemsøgodset hørte flere gårder i *Gjerpen*. Noen av disse har hørt sammen helt fra middelalder og klostertid. I Didrich von Cappelens kjøpekontrakt fra 1823 er først nevnt hovedgården Bratsberg med Kolkin og Follaug "samt Skov, Fiskerier, Grunde, Tomte &c". Ved arveoppkjøret etter Didrich i 1828, ble disse eiendommene overtatt av døtrene hans. Dermed ble eiendommene skilt fra Gjemsøgodset

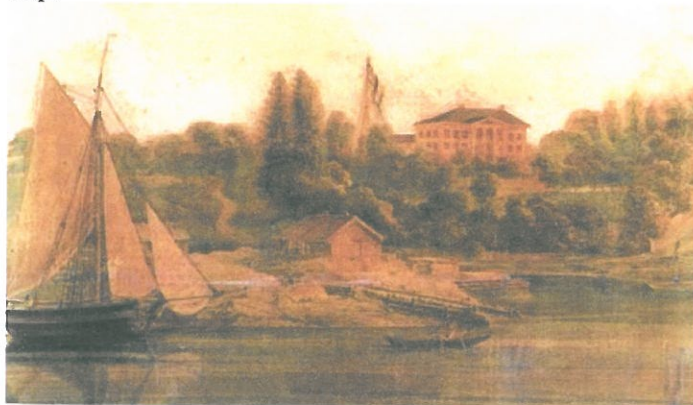
Didriks kjøp i 1823 omfattet også skolehuset på Bratsbergkleiva, hus på nordre *Follestad*, Bøle grunn, *Venstøp* nordre med skog, *Hyni* søndre og nordre, samt *Hoppestad* nordre med kalksteinbrudd. I kjøpekontrakten er også med gårder og rettigheter i *Nøklegård*, *Glenna*, *Åsterud*, *Baugerud*, *Torbjørnrud* seter med skog, og *Fjeldalen* gård. Alle disse eiendommene ble også skilt fra Gjemsøgodset etter arveoppkjøret i 1828.

Smjøya var en eiendom som lå i Skien også før Gjemsø ble innlemmet i byen ved byutvidelsen i 1854. Øya ble ved kjøpet i 1823 beskrevet som "Smide Øen med Laxefiskerie, Møllebrug, Grunde og Tomter, fælleds med Grosserer Carl Møller og Jens Ørn."

En tid eide firmaet også bygårder i Skien. Før Hans Cappelen overtok Gjemsø kloster, eide og bodde han med sin familie i den bygården som senere ble Høiers Hotell. Faren Didrich eide den såkalte "Baggergården" som lå omtrent der Skien rådhus ligger nå. Hans Cappelen eide bygården i Skien med matrikkelnr. 38 i 1832-34. Og han eide en kort tid i 1834 også matrikkelnr. 41. Gjemsø kloster hadde et par sjøboder i Skien og de fungerte trolig også som kramboder for handel med bøndene.

Under flere av eiendommene er det omtalt at *fiskerier* utgjorde en del av verdien. Disse fiskeriene i elver og sjøer hadde økonomisk betydning på den tid. For eksempel er det kjent at fiskeretten ved gården Strømdal kunne gi over 300 kg med laks og ørret i året!

I tillegg kommer sagbruk, høvleri, skipsverft, møllebruk og flere skip.

Gjemsø kloster etter et maleri av Paul Linæa

Fast eiendom i Øvre Telemark

Allerede før familien Adelsers tid, var trolig det såkalte *Tinnsgodset* en viktig del av Gjemsøgodset. Hvor mye av dette kan være klostergods tilbake til middelalderen? Jeg har ikke undersøkt nærmere.

Tinnsgodset besto på 1700-1800-tallene av jord- og skogeiendommer i Tinn, Gransherad og Lisleherad i Øvre Telemark. Gransherad er i dag en del av Notodden kommune. Disse eiendommene kjøpte Didrich von Cappelens i år 1800 sammen med klostersagene.

Etter hvert kjøpte Cappelenfirmaet flere skogeiendommer i Øvre Telemark. De såkalte *forrige Blehrske Eiendomme* ble kjøpt i 1836. Dessuten ble *Reisjødalsgodset* kjøpt i 1860.

De enkelte eiendommene i Tinnsgodset er omtalt i kjøpekontrakten fra år 1800. Kontrakten nevner først klostersagene og dammer m.v. i elver og sjøer fra Tinfoss, gjennom Lisleherad, Gransherad og Tinn, samt ved gården Rugla i Solum. Gode fløtningsmuligheter gjennom Telemark var naturligvis viktig for tømmeret som skulle bli kjørt og slept til vann og elver, fløtet til Solum og Skien, fraktet til sagbrukene ved Skien, saget, solgt, fraktet videre til kjøpere og eventuelt eksportert til utlandet. For å gjøre fløtningen mer effektiv, fikk firmaet foretatt mange sprengningsarbeider og utført en del påkostninger av dammer, lenser m.m. Dette ser vi bl.a. av en kjøpekontrakt fra 1887 der firmaet selger disse innretningene til Skiensvasdraget Fællesflødningsforening, med selgers forbehold om selv fortsatt å kunne bruke anleggene.

Didrich von Cappelens kjøpekontrakt fra år 1800 lister opp disse eiendommene i Øvre Telemark

1. En gårdspart i Nordre Tinnes i Heddal, kalt Annundskaas eller Adlersro
2. Nedre Bolkesjø skog i Gransherad. Bruker : Tosten Olsen
3. Nedre Helleberg skog i Gransherad. Brukere : Sigve Johnsen og Rollef Johannessen.
4. Søndre Helleberg skog. Brukere/festere : Ole Johnsen og Ellef Niriesen.
5. Søndre Bøen søndre del. Bruker/fester : Kittil Bjørnsen.
6. Samme gårds skog, nordre del. Bruker/fester: Halvor Andersen
7. Folleland nordre. Bruker/fester: Halvor Bjørnsen.
8. Bøen nordre. Bruker/fester: Hans Olsen
9. Rødningen. Bruker/fester: Anders Hansen

10. Våningshusene på Kirkevolden. Leietager: løytnant von Oppen
11. Bratterne i Hovin, Tinn (bruker/fester: Lars Gunliksen)
12. Under samme gård en eiendom med bruker/fester: Lars Kittilsen
13. Vålund i Atrå, Tinn. Bruker/fester: Halvor Halvorsen
14. Under samme gård en eiendom med bruker/fester: Østen Østenssen
15. Lurås Midgarden i Atrå. Bruker/fester: Østen Gunnufsen
16. Under samme gård plassen Kåsen. Bruker/fester: Knud Halvorsen
17. Lilleland i Atrå. Bruker/fester: Hans Kittilsen
18. Rui. Bruker/fester: Tosten Olsen
19. Mårumsrud. Bruker/fester: Niels Nielsen
20. Under samme gård en eiendom med bruker/fester: Knud Halvorsen
21. Gjeldjorden med Teienberg. Bruker/fester: Joen Nielsen
22. Veåsen. Forpaktet til Giermund Østeness
23. Hvammen. Bruker/fester: Ole Gundersen
24. Tverberg. Bruker/fester: Joen Haaversen
25. Talåsen. Bruker/fester: Tosten Olsen
26. Sandviken i Atrå
27. Kåsen under Marum. Forpaktet til Christian Meyer
28. Berge i Mæl. Bruker/fester: Ole Olsen

Da enken Benedicte Cappelen i 1873 overskjøtet godsets eiendommer til sønnene Didrik og Hans, ble jord- og skogeiendommene listet opp i skjøtet. Jeg har en håndskrevet fortegnelse over disse eiendommene fra 1892. Fortegnelsen gir opplysninger bl.a. om gårds- og bruksnummer, som jeg nedenfor angir i parenteser med gnr/bnr.

Disse eiendommene er i 1892 de følgende :

Tinn

Alset skog m.m. (68/4), Storeggkåsen (84/4), Ørnes (107/4), Bjørnelia (107/5), Svinbøl skog m.m. (1/2), Digernes (1/3), Veåsen (2/1), Ligården skog (4/2), Bergelien (4/4), Rui øvre (5/4), Sjøtvedt skog (6/8), Sjøtvedt nordre (6/9), Brynildsrud skog (8/2), Sandviken skog (11/2), Brynildsrud skog (Mogen) (12/1), Moen (13/1), Hvammen skog (13/2), Berge skog (14/3), Hallabak skog (17/2), Eggerud søndre (20/1), Vålund søndre (22/1), Vålund skog (22/4), Svalestuen skog (Pipermoen) (26/1), Midgarden skog (26/2), Gollo skog (28/4), Tollefsjord (29/3), Dale skog (34/5), Tverberg (35/1), Rui søndre (36/2), Rui (36/3), Lurås skog (38/4), Lurås skog (39/5), Lurås nordre skog (39/6), Fjalrud skog (40/3), Sønstebøgjerdet (43/2), Lofthus skog (58/5), Rui skog (59/2), Haukeland skog (60/1), Marum søndre (61/1), Åsen skog (62/3), Åsen skog (62/5), Marum skog (64/1), Tråer skog (65/1), Mårumsrud søndre (70/1), Mårumsrud nordre skog (70/2), Marum søndre skog (72/3), Sandveien (72/4), Torsetåsen (73/2), Torsetåsen (73/3), Lilleland (74/1), Espeland skog (75/3), Røysland skog (76/2), Berge skog (84/5), Hvalskås (89/2), Hvalsåsen (89/3), Ullern (90/4), Ullern (90/6), Ullern (90/7), Baklia (91/4), Knapholt skog (93/2), Heggtveit skog (95/1), Ullern skog (96/1), Bagli skog (97/1), Møli (108/1), Krosskeie skog (109/4), Sanden skog (110/4), Grønskei skog (111/2), Miland søndre (114/1), Miland søndre (114/4), Eggerud (119/10), Oppem (120/5), Stensrud (Dale) (121/8), Øverland skog (122/6), Tveiten skog (123/3), Ingolfslund skog (124/6), Bøen skog (125/7), Bøens kog (126/6), Rønningen skog (135/3), Lurås (37/4), Knipetak (6/2), Jøines (97/1), Knolledok (6/3), Tvergrot (122/9), Hofshus skog (Baklia) (91/8),

Skrøivedokmarken (6/6), Haddeland sameie skog (119/2), Midtgård (25/4), Skjeggebrekke (28/2), Skrindebakke (31/1), Kvisterud (32/2), Skifterud (33/4) og Hovardsrud (33/3)

Hovin (nå Tinn kommune)

Grønli skog (2/7), Grov nordre (7/2), Hovedstul (7/3 og 4), Nygård (7/5), Grov søndre (7/8), Huken og Hukestøl (8/3), Uverud skog (8/5), Dammen (9/5), Øverli (10/3), Holtet (10/5), Bøen (11/1), Bøen skog (11/2), Knutsgård (12/1), Rui nordre (16/6), Gåsetjønmarka (18/1), Spjelsetmarka (18/2), Saureli (19/1), Hove søndre og nordre (19/2), Dommerud skog (20/1), Tveiten skog (20/2), Kåsebu skog (24/5), Graver østre (25/3), Oksekleiv (26/7), Lauvåsen (26/15), Sønstevasslia (26/17), Nybu skog (26/18), Urdal nedre (26/22), Lauvik (26/23), Grasdalen (28/2), Åmdal skog (28/3), Bergelia (29/2), Grasdalen nordre (29/3), Hylland (30/3), Rui (36/1, 2 og 3), Rui skog (36/7), Bratterud søndre (1/1), Maurudhaugen (Dårud) (9/6), Rui (Dalen) (36/6), Barlinddokken (Urdal) (26/4) og Sauerli (Øvrebakke) (3/2).

Gransherad

Bolkesjø nedre skog (39/8), Helleberg nordre, den nedre og nordre part (36/1), Tømmeroddiene (36/3), Omflukåsen (36/4), Helleberg nordre øvre part (36/5), Folserås vestre med Odden (34/5), Folsland øvre (33/1), Vasbotten (halve) (33/3), Sandåstøl skog (33/6), Samlagsliene (32/4), Grevleoset og Rogndokken (31/2), Reisjå østre (28/1), Bergåstykket (24/12), Langøya (23/2), Venås søndre (18/1), Tjønnebotn (17/6), Kålidalen skog (16/2) og Breigvann (24/8)

Salget av Tinnsgodset til staten i 1894

Da brødrene Didrik og Hans i 1894 måtte selge så å si alle sine eiendommer i Tinn, tilbød de Tinn kommune å få forkjøpsrett. Eiendommene utgjorde til sammen ca 103.884 mål og de besto av "14 beboede Gaarde og 23 Pladse" med i alt 2.589 mål innmark. I skogene var det anlagt mange driftsveier og tømmerrenner ved elver og ved Tinnsjø. Skogene besto mest av furu og gran, med litt bjørkeskog i liene og på høyfjellet.

Kjøpesummen var på kr 650.000, så det var for høyt til at kommunen hadde råd til å kjøpe. Men Didrik og Hans erklærte at de ønsket å bevare eiendommene samlet for det offentlige. De gikk derfor ned i pris til kr 500.000. Etter forhandlinger med staten ble prisen satt ned enda mer: til kr 450.000. Staten kjøpte eiendommene til den prisen, etter vedtak i Stortinget med 83 mot 27 stemmer. Blant flertallet var Gunnar Knudsen som var gift med Cappelenbrødrenes tremenning, Sofie Cappelen på Borgestad gård.

Benedicte Cappelen

80 ÅR

1

Karl Andersen, pensjonist, Notodden, fyller 80 år den 8. mars. Andersen begynte i Hydro i 1908, først ved Tinnosbanen en kort tid og senere ved Notodden Salpeterfabriker, hvor han gjennom 25 år var ansatt ved forskjellige avdelinger.

75 ÅR

2

Chr. Hj. Braathen, Lilloe Olsens vei 9, Grefsen, fyller 75 år den 14. mars. Fra Norges Statsbaner kom Braathen til Rjukanbanen medio juni 1913, og arbeidet vesentlig på stasjonsmesterens kontor. Senere var han ansatt ved lønningskontoret på Rjukan til juni 1934. Braathen var deretter gjennom en årrekke kontorvakt ved hovedkontoret.

3

Herman Stenersen, Febakke, Holla, fyller 75 år den 3. april.

4

Hans Lia, Borgestad, fyller 75 år den 4. april. Lia begynte i Hydro den 15. februar 1913 ved anlegget på Menstad, da Bratsbergbanen ble påbegynt. Han fortsatte ved driften på Menstad, og var gjennom årene beskjeftiget som lekturvakt, lagerarbeider og portvakt.

5

Anders Larsen, Nordli, Mel-somvik pr. Tonsberg, fyller 75 år den 24. april. Larsen begynte på Rjukan i 1915 og var skiftformann ved Ammonium-nitratanlegget, senere sjau-formann i Syrekonsentrasjonen, og fra 1931 til 1934 ved Laboratoriet.

6

Karl Andreassen, Bekke, Sande i Vestfold, fyller 75 år

den 27. april. Han var først ansatt på Rjukan et års tid fra 1907, og kom tilbake i 1916. Arbeidet på tomten som formann i 6 år, senere ved Pakkeriet i 7 år og var ved Opplosningsanlegget til han gikk av med pensjon i 1934.

70 ÅR

7

Ole H. Bekkhus, Notodden, fyller 70 år den 7. mars. Bekkhus arbeidet på kraftledningen Notodden-Svælgfos fra oktober 1908 og gikk i november 1915 over til den kjemiske avdeling ved Notodden Salpeterfabriker. Den 6. april 1934 gikk han av med pensjon.

Isak H. Hansen, Eidanger, fyller 70 år 11. mars.

9

Ole O. Notodden, Notodden, fyller 70 år den 23. mars. Han begynte ved Notodden Salpeterfabriker den 18. mars 1906. Var først ansatt ved Bryggen, senere ved Emballasjefabrikken som tomteformann og som vaktmann til han gikk av med pensjon i 1934.

10

Ingebrigt Jahnsen, Vallermyrene, Porsgrunn, fyller 70 år 26. mars. Jahnsen begynte ved Eldanger Salpeterfabriker mars 1929, og var apparatpasser ved Inndampningsanlegget til 1934.

Halvor Hansen, Notodden, fyller 70 år den 28. mars.

12

Jens Chr. Jensen, Rjukan, fyller 70 år 3. april. Jensen var ansatt som montør ved Rjukan Salpeterfabriker fra mai 1915, og var senere ved kjemisk avdeling og ved laboratoriet. Han var utlært som mekaniker og verktøymaker. Avgang med pensjon i 1934.

13

Ole K. Eikenes, Kjærvik, Eide pr. Grimstad, fyller 70 år 4. april. Han kom til Rjukan i januar 1917 som snekker ved Rjukan Salpeterfabriken, og gikk av med pensjon i 1934.

14

Frøken Karen Larsen, Lige-ten 10, Porsgrunn, fyller 70 år 4. april. Frøken Larsen var ansatt som rengjøringshjelp ved Rjukan Salpeterfabriken fra mai 1918 til januar 1927. Etter at frk. Larsen senere flyttet til Porsgrunn var hun i en del år behjelpelig med standsettelse av blakler fra fabrikkene på Herøya.

15

Anders Wikström, Notodden, fyller 70 år den 16. april. Wikström begynte på Tinnosbanen den 1. juni 1907 og var med kortere og lengere fravær ansatt i Hydro inntil 4. mai 1934.

66 AR

Steen Grønstad, 1. maskinist, Rjukan, 1. mars.
Sverre Schjager, bokholder, Oslo, 6. mars.
Nils Larsson, inspektør, Rjukan, 21. mars.
Hans Gulliksen, sekkefabrikkarb., Notodden, 22. mars.
Marcus Møller, elektr. reparatør, Rjukan, 22. mars.
Børge Andersen, pensjonist, Frichsgt. 24, Oslo, 24. mars.
Peder Kristensen Ojerud, pensjonist, Rjukan, 25. mars.
Erling Tønneholdt, snekker, Rjukan, 26. mars.
Olaf Ustad, materialforvalter, Rjukan, 9. april.
Sigurd Frogner, konstruktør, Oslo, 21. april.
Jørgen Hagen, taubanearb., Eidanger, 23. april.
Jakob Jakobsen, dreier, Eidanger, 26. april.
Johs. Brenna, arbeider, Notodden, 28. april.

67 AR

Erling Raabe, mek. reparatør, Rjukan, 4. mars.
Magnus Gundersen, smører, Eidanger, 5. mars.
Zakarias Klip, apparatpasser, Eidanger, 8. mars.
Henrik Borchgrevink Jørgensen, teller, Eidanger, 12. mars.
Gullik Gulliksen, sekkefabrikkarb., Notodden, 16. mars.
Abel M. Larsen, labdant, Rjukan, 22. mars.
Emre Lundvik, reparatør, Rjukan, 25. mars.
Karl Magnussen, skattformann, Notodden, 25. mars.
John Fjærevik, pakkertarb., Eidanger, 26. mars.
Olav Mørn, rorlegger, Eidanger, 26. mars.
Arthur Solbakk, transportarb., Rjukan, 1. april.
Ole O. Skifterud, linjearb., Rjukan, 6. april.
Einar Grothing, bygn.arbeider, Rjukan, 7. april.
Leif Jensen, bokholderass., Rjukan, 12. april.
Jon Røst, kontorass., Eidanger, 14. april.
Harald Gønsholt, snekker, Eidanger, 19. april.
Alf Johansen, sporskifter, Eidanger, 21. april.
Josef Lillefjære, maskinpasser, Eidanger, 21. april.
Adolf Floriken, dikker, Rjukan, 28. april.

Microficheapparat til lesing av mikrofilm-kort gies bort.

Type Bell & Howell ABR-914, tidligere vunnet på møte i Ættelaget, gies bort. Mangler pære. Førstemann til mølla kan hente det i Skien.

Jørn R. Andersen, jarun@online.no

Svar på spørsmål i Ætt og annet nr 66.

Fra ett av våre medlemmer har vi mottatt svar på en av våre etterlysninger i forrige nummer av Ætt og Annet. Det var Lill Ann Perry som spurte om Anna fra Bjelkeviken i Skåtøy. Hennes spørsmål var om Anna er datter av Gjertrud Olette Ingvaldsen og Petter Nilsen og når Anna var gift.

Vårt medlem henviser til bygdeboka for Skåtøy, sidene 34, 620-621 og 37 hvor dette bekreftes. Melding er gått tilbake til Lill Ann om svaret.

Grenland

Ættehistorielag

Årsmøte 17. Mars

Vi møtes **kl 19.00 i Menighetshuset i Eidanger**

Foredragsholder er Eivind Blikstad, som vil
fortelle om «Margit Hjukse».

Vel møtt